

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

M. Ant. Mvreti Variarvm Lectionvm Libri XV

Muret, Marc-Antoine

Antverpiæ, M. D. LXXXVI.

Cap. 20. De quodam loco è secundo De finibus, neque Manutij, neque
Victorij sententiam veram videri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70864)

καὶ ἔτι τὸ μέγαλοφρέπιον: πολὺ δ' αὖ ἐπὶ πλείοις χά-
 ρασι ἔχον ἢ τοῖς ἄλλοις ἀπαισι. & quæ sequuntur. Cice-
 ro, *Mibi autem recordanti Ser. Sulpicij multos in nostra
 familiaritate sermones, gratior illi videtur, si quis est sen-
 su in morte, aenea statua futura, & ea pedestris magis,
 quam inaurata equestris.* Subiicit deinde vterque ora-
 tor rationes, quibus verisimile efficiat, cum illorum
 fuisse sensum, de quibus honestandis agebatur.

*De quodam loco è secundo De finibus, neque Manutij,
 neque Victorij sententiam veram videri.*

CAPUT XX.

CICERO lib. secundo De finibus aduersus Epi-
 curi sententiam disputans, qui in constituendis,
 conseruandisque amicitijs suam quemque vtilitatem
 sequi debere affirmauerat: cum aliis argumentis vti-
 tur ad eam opinionem labefactandam, tum hoc quo-
 que: quod ista ratione suas quisque possessiones plu-
 tis facere deberet, quam amicos: cum ex illis vberes
 certique plerumque fructus, ex his damna & mole-
 stia non parum sæpè capiantur. His autem verbis
 Torquatum, quem ab Epicuro dicentem fecerat, al-
 loquitur: *Num igitur vtiliorem tibi hunc Triarium putas
 esse posse, quam si tua sint Puteolis gramina?* quæ verba
 iam pridem diligenter ponderans Paulus Manutius
 iudicauerat, aliquid vitij subesse in voce, *gramina*:
 ostenderatq. se suspicari, pro *gramina* legendum pra-
 dia. Multis annis post, P. Victorius lib. vi. Variarum
 lectionum, vulgatam scripturam defendere conatus
 est, planeque pronunciauit, eam mendo carere.
 Duobus autem argumentis id probat. primùm, quod
 gramen non tantum valeat certam herbam, quam
 ἄριστον Græci vocant, sed alias etiã ostendat, ex quibus
 M 4 scenum

at. Manuti
 via Lectiones
 LIII
 25

fœnum cogitur. deinde, quòd Cicero lib. secundo
 De Natura deorum de eadem re disputans, ita sen-
 pserit: *Prata & arua, & pecudum greges diliguntur* ubi
 modo; quòd fructus ex his capiuntur. Mihi difficile
 arduum videtur, à duobus eiusmodi hominibus de-
 sentire: quorum utriusque, ut debeo, plurimi faci-
 alterum etiam incredibiliter diligo. sed tamen qua-
 quod de se fortissimus ille Troianorum apud Ene-
 pidem dicit, — φίλῳ λέγειν τ' ἀλλήδης αἰεὶ κ' ἐ-
 πῆς πέφυκ' ἀνῆρ, non possum reticere, quid mihi vi-
 deatur. Primum igitur, cur Victorij sententiam non
 probem: pòst cum Manutio agemus. Quid igitur
 homo eruditissimus Victorius? Gramen proprie que-
 dem esse eam herbam, quam Græci ἀγροσὶν vocant
 interdum tamen id nomen patere latius, ita ut con-
 plectatur eas omnis herbas è quibus cogitur fœnum:
 quod quidem ita esse, nemo nescit, norum dumtaxat,
 qui Latinarum literarum penitus rudes non sint.
 fœnum esse oporteret, si quis, qui tractaret literas, ad
 hanc rem doctore egeret. Sed illud quoque intelli-
 gendum est, quod Victorius, causæ, ut opinor, ser-
 uiens, omisit dicere, hoc posteriore modo, gramina
 nomine solos uti poëtas: idque eadem licentia, qua
 Notum pro quolibet vento, pro qualibet arbore pi-
 num interdum, aut abietem dicunt. quam licentiam
 numquam sibi sumpsissent, qui soluta oratione scri-
 bebant: & minimè omnium, nisi fallor, Cicero. nam
 quod in eius scriptis nusquam hoc nomen legitur, nisi
 hic, dubio & controuerso loco, id etsi tantum valere
 non debet, ut hæc vox propterea expungatur: (multa
 enim sunt apud Cicero. nem singularia, & magna pars
 librorum ipsius intercidit) non immeritò tamen,
 cum præsertim alia concurrant, scripturam reddi-
 derit

derit suspectiorem. Victorius certè, quem ego liben-
 ter auctorem ac duce[m] sequor, hoc argumento uti-
 tur, ut è quodam loco ex epistolis deleat vocem, *fuga-*
cia. Non postulo tamen, ut hoc mihi in numerum
 procedat. nam ipse quoque quandam hoc loco vocem
 reponere cogito, quam nusquam præterea apud Ci-
 ceronem reperiri arbitror. id me magis mouet, quòd
 graminis nomen pro illo toto genere herbarum præ-
 tensum, quibus exiccatis & aridis ad passionem ani-
 malium vimur, apud solos poëtas lego. Deinde, ut
 satis hoc è Ciceronis consuetudine dici posse demus:
 insulsa tamen & illepida erit oratio. hoc enim denique
 dicit Cicero: *Num igitur vilio[re]m tibi hunc Triarium*
esse posse putas, quàm si tua sint Puteolis herbae? At, dices:
 præta hoc loquendi genere intelligit. *¶* potest cui-
 quam persuaderi, Ciceronem tam contortè locu-
 tum, ut, cum uellet præta dicere, noluerit ea suo no-
 mine appellare, gramina maluerit: ut qui audirent,
 legerentve, pro graminibus herbas, pro herbis præta
 accipere necesse haberent? Nam locum quem è pri-
 mo De Natura deorum adduxit Victorius, quid vale-
 re ad illam scripturam confirmandam crediderit, ne-
 scio: ego, qui eam impugno, eum ipsum locum valdè
 facere à me puto. Etenim si ita dixisset Cicero; *Gra-*
mina, & arua, & pecudum greges diliguntur isto mo-
do, tacerem, quiescerem, verbum amplius non adde-
rem: nullo modo de scripturæ illius integritate dubi-
tarem. nunc quid ait? Prata, & arua, & pecudum gre-
ges & cetera. nempe igitur, ut hic præta suo nomine
expressit, ita illic quoque, si præta dicere uoluisset, præ-
ta dixisset, non gramina. rectè igitur iudicauit Manu-
tius, locum hunc vitio non carere. illud minus rectè:
quod sine auctoritate vetusti codicis, pradia, pro, gra-
mina,

M 5

mina,

at. Manuti
 via Lektionar
 LIII
 25

mina, substituendum putauit. Ego in quibusdam
 veteribus libris ita scriptum reperio: Num igitur
 viliosem tibi hunc Triarium putas esse posse, quam suum
 Puteolis granaria? atque hæc postrema vox ita etiam
 quibusdam olim excusis legitur. quæ scriptura cum
 absurdi nihil habeat, cur ei quæ vulgo recepta est, re-
 teponenda non sit, non video. nihil enim prohibet
 Torquatum hunc granaria quæpiam Puteolis, è quo
 bus magnos fructus perciperet, habuisse.

*Qui fuerint Aristotelis libri De philosophia, quòdque
 rum argumentum. Illustratus locus è primo libro*

Ciceronis De natura deorum.

CAPVT XXI.

VELLEIUS, qui apud Ciceronem De natura
 deorum Epicuri partes tuetur, principio dispo-
 sitionis suæ, veterum philosophorum super ea re sen-
 tentias enumerando percenset: credo, vt cum alias
 omnes aut refellisset, aut illuisset, constitueret eam
 quam sequebatur. Ibi de Aristotele ita loquens in-
 ducitur: *Aristoteles in tertio De philosophia libro multa
 turbat, à magistro Platone non dissentiens.* & quæ sequuntur.
 quem locum declarans Petrus Marsus, homo, vt
 illis temporibus, non contemnendus, multa etiam
 iam tum notauit, de quibus, tanquam nouis, & à se
 primum animaduersis, multi hodie sibi placent: si
 igitur libros Aristotelis De cælo tertium De philoso-
 phia librum vocari putat: & vt stultam opinionem
 suam, quoquo modo poterat, confirmaret, errorem
 vt fit, errore cumulat, librorum eius philosophi ridicu-
 lum quendam ordinem à commentis. primum enim
 De philosophia librum ait esse libros τ' μ' τὸ φυσικόν
 secundum, libros φυσικὸν ἀκράτεια: tertium, libros de
 cælo